שכ"ב ס"ק דן, ג) ול"ל ברה

ומשום שאביו לא היה הגון לפיכך לא הזכירו. כ"כ רש"י

עין משפם נר מצוה ים א מיי׳ פכ"ג מהלכו׳

שנת הלכה יו חמו שח

שבת הלכה יו סמג שם טוש"ע אויית סימן שכנ סעיף ז: ב ב מיי שם (ופ"ץ מהלי גזילה ואבידה הליי) סמג שם ועשון ריד ולאוין עג טור שויע אויית סימן שע נוש"ע חו"מ מימן שע סעיף ב: סעיף ב: מעיף ב:

י"ט הלכה כ סמג לאויו

תורה אור השלם ו אר איש אל ירב ואל

אָישׁ אַל יָוֵב וְאַל אָישׁ וְעַמְּךּ כִּמְרִיבֵי הושע ד ד בֹהַן: הושע ד ד 2 וַיֹּאמֶר יִיָּ מִי יְפַּתָּה אֶת י יישלון אי ליי לפתר אות אַרְאָב וְיִעל וְיִפּל בְּרְמֹת גַּלְעָר וְיֹאמֶר זְיִה בְּבֹה וְיָה אמר בְּבֹה: וַיַּצֵא הְרוּח וַיְעַמֹד לְפָנִי יִי וְיֹאמֶר אָנִי אַפָּתנּוּ וַיִּאמֶר יִי אַלִיוּ בְּמָה: אַמָּר וֹיִאמֶר יִי אַלִיוּ בְּמָה: וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שַׁקֵר בָּפִי כָּל נְבִיאֵיו וַיֹּאמֵר שָׁבֶּרְ בְּפִי בְּלַ נְבִיאָתוֹ וְיאמֶר בָּן: מלכים א כב כ-כב 3 לא יַשַׁב בְּקֶרֶב בִּיתִי עשַׁה רְמִיָּה דּבַר שְׁקָרִים עשַׁה רְמִיָּה לא יכון לנגד עיני:

. תהלים קא ז ל שָׁבַעְהַ קְלוֹן מִכְּבוֹד שְׁתַה 4 שָׁבַעָהַ קְלוֹן מִכְּבוֹד שְׁתַה גם אַתָּה וְהַעְרֵל תִּפוֹב עָלֶירְ בּוֹס יְמִין יִיְ וְקִיקְלוֹן עליף בוט יבין היה הבקוק ב טו ז בְּבוּלְדְרָ: תבקוק ב טו ז בָּבוּ עֲנוֹשׁ לְצַדִּיק לֹא טוֹב לְהַבּוֹת נְדִיבִים עַל ישָׁר: משלי זי כו בי לא אַל חָפֵּץ רָשׁע

אַתַה לא יגרף רע: . תהלים ה ה

זיר נפַלתּ מִשִּׁמים הילל 7 אֵיךְ נָפַלתּ 7 איף נְפֶּלְתָּ מִשְּמֵים הַיֹּלֵל בְּן שְׁחַר נְגָדַּעְתָּ לְאָרֶץ חוֹלֵשׁ עַל גוֹיִם: ישעיהו יד יב א בְל מַלְכֵי גוֹיִם בָּלְם שְׁכְבוּ בְּכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ: שָׁבְבוּ בְּכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ:

שעיהו יד יח 9 נְחָה שָׁקְטָה כָּל הָאָרֶץ פָּצְחוּ רַנָּה: ישעיהו יד ז בְּבְּוּוּוְנָּוּוּ. 10 וְרָבְצוּ שָׁם צִיִּים וּמְלְאוּ בתיהם אחים ושכנו שם בְּנוֹת יַעֲנָה וּשְׂעִירִים יְרַקְּדוּ שם: ישעיהו יג כא ָּבֶלֶם יַעֲנוּ וְיֹאמְרוּ אֵלֶיףְ 11 כָּלֶם יַעֲנוּ וְיֹאמְרוּ אֵלֶיף נִם אַתָּה חֻלֵּיתָ כְמוֹנוּ אֵלֵינוּ נְמְשֶׁלְתְ: ישעיהוּ י 12 מִמִּי נְעָמְתְּ רְדָה וְהְשְׁבְּבָה אָת עַרְלִים: יחזקאל לב יט

וויןאר בינה אין בינה על הַנָּשְׁאַתְ הַּמְּשָׁל הַנָּה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל וְאָמְרְתָּ אֵיךְּ שָׁבַת נגַשׁ שָבַתָה מִדְהַבָּה:

מוסף תוספות

י בביין: (דף כה. ושם). מ"ל: י **מטילין** חלשים על ה

בפרק ב' דקדושין (דף נג. ושם) דאין

חולקין ובחים כנגד ובחים ומנחה

כנגד מנחה ומפיק לה מלכל בני אהרן

תהיה איש כאחיו ועוד דפריך התם

מוהלנועים מושכין ידיהם והגרגרנים

חולקין מאי חולקין חוטפין כו' ואומר רבי דאין מועלת בהם חלוקה וגורל

שיהא ממונו לקדש בו את האשה

ולהוליאו בדיינים אבל מ"מ מטילין

היו חלשין לתת לכל א' חלקו פן יריבו ביחד כדכתיב (הושע ד) ועמך כמריבי

כהן והא דמשני התם חולקין לאו דוקא

אלא חוטפין ולא משני הכי משו׳ דחולקין

משמע כופין לחלוק ע"כ מחמת

ל חלשים על הקרשים

ביו"ם. תימה דאמר

א. ומשני. תוק' הרא"ש. ב. נתוק' הרא"ש אתא: לפי שחושבים שהם שלהם. (ועי' רש"ל).

לפירוש זה דאם הלל לא איירי אלא במקפידין אם כן אמאי קאמר לעיל לימא מתניתין דלא כהלל והא הלל במקפידין איירי ומתניתין דלעיל אתי שפיר כוותיה דהא רישא באין מקפידין איירי דקתני שואל דאילו למקפידין אסרינן שאלה לפי מה שפירש׳ להכי נראה לפרש עוברין

להטעימן טעם רבים. שידעו כמה השה אלמא כיון דמשלו הוא אין משום מדה ומשום משחל כלומר קרובין לבה לידי כך שיעברו משום וכדברי 6(ב"ה) אף משום רבית אי הכי בניו ובני מדה שע"י שמקפידין זה ע"ז ורגילין ביתו נמי בניו ובני ביתו היינו מעמא כדרב ליקח במדה זה מזה גם ביו"ט יעשו כך וגם כל בני אדם הוי אסורין בכלי של מדה כדחמר בבינה (דף כע: ושם) אבל למקפידין נותן הוא עלה שלא ישתתפו שקרובים הן לבא לידי איסור מדה וכן לידי איסור משקל מתוך שרגילים לשקול על ידי הקפדתן גם ביו"ט לא ירגישו עד שישקלו ולידי מנין כשישאל אחד מהן ס׳ אגוזים יאמר לו תן לי מ׳ להשלים ק׳ כמו שרגילין לעשות ומשום לווין ופורעין ביו"ט כדאמר לעיל דלשון הלואה אסור והם מתוך שמקפידים יזכירו לשון הלוחה לפי שיאמר השואל אם אזכיר לו לשון שאלה משמע דהדרא בעיניה לכך אומר לשון הלואה וכדברי הלל אף משום רבית דכשלוין זה מזה כבר באין לידי רבית לפי שפעמים שזה משלם יותר שאע"פ שמקפיד הוא בוש הוא שלא ישלם כמו שהלוהו בשביל שההנהו וכיון שאינו מוחל הוי רבית אבל שאר בני אדם מחלי ולא הוי רבית והשתא מתני׳ איירי במהפידיו דסתם שכנים שאינם חברים מקפידין ומ"מ דרך שאלה מותר ומה שדברו כאן על מקפידין לא אמרינן אלא גבי חבורה שרגילים לישאל זה מזה תדיר ואתי לידי איסור אבל שכנים שאינן תדירין כל כך לשאול זה מזה מותרים ואין לגזור בהם שמא יבאו לידי איסור ולהכי לא משני כי אמר מתני׳ דלא כהלל דמתניתין איירי כשאין מקפידין משום דסתמא דמתני׳ איירי במקפידין כדפרישית. מ"ר: מאי מעמא משום קוביא. היינו כרבי יהודה בשם רבי טרפון דאמר אין אחד מהן נזיר שלא נתנה נזירות אלא להפלאה וסבירא ליה דלא מחית אינש לספיקא ולית הלכתא הכי אלא כאידך דר' יהודה כדפסקינן בסנהדרין בפרק זה בורר

יהודה אמר רב ידאמר רב יהודה אמר רב מותר להלוות בניו ובני ביתו ברבית כדי להמעימן מעם רבית אי הכי מנה גדולה כנגד מנה קמנה נמי אין ה"ג וחסורי מיחסרא והכי קתני אמפים אדם עם בניו ועם בני ביתו על השלחן אפי' מנה גדולה כנגד מנה קמנה מ"מ כדרב יהודה אמר רב עם בניו ועם בני ביתו אין עם אחרים לא מ"ם כדרב יהודה אמר שמואל מנה גדולה כנגד מנה קמנה אף בחול לאחרים אסור מ"ם משום קוביא: 'ימטילין חלשין על וכו': מאי אבל לא על חמנות א"ר יעקב ִ יבריה דבת יעקב אבל לא יעל המנות של חול ביו"ם פשימא מהו דתימא הואיל וכתיב יועמך כמריבי כהן אפי' מנות דחול נמי קמ"ל וא"ר יעקב ייבריה דבת יעקב ∘כל שחבירו נענש על ידו איז מכניסיז אותו במחיצתו של הקב"ה מנלן אילימא משום דכתיב יויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפול ברמות גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה ויצא הרוח ויעמוד לפני ה' ויאמר אני אפתנו וגו' ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן ואמרינן מאי רוח מא"ר יוחנן זה רוחו של נבות ומאי צא אמר רב צא ממחיצתי ודילמא התם היינו מעמא דכתיב ידובר שקרים לא יכון אלא מהכא ישבעת קלון מכבוד שתה גם אתה והערל וגו' שבעת קלון מכבוד זה נבוכדנצר שתה גם אתה והערל זה צדקיה חדא דכוליה קרא בנבוכדנצר כתיב ועוד צדקיה צדיקא מאי הוה ליה למיעבר ליה דא"ר יהודה אמר רב בשעה שבקש אותו רשע לעשות לאותו צדיק כך וכו' אלא מהכא זגם ענוש לצדיק לא מוב אין לא מוב אלא רע ובתיב יכי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע יצדיק אתה ה' ולא יגור במגורך רע מאי

שואל פרק שלשה ועשרים שבת

וכדברי (בית) הלל. דחייש שמא יוקירו חיטי בהלואת ככרות אף משום

רבית: בניו ובני ביתו נמי. ליחוש לרבית וכל הני: להלוות. משלו:

בניו ובני ביסו. הסמוכים על שלחנו דכיון דהכל משלו אין כאן רבית:

כאן איסור רבית. והלכך גבי מדה

ומשקל ומנין נמי לאו קפידא הוא אלא

להשוותם בלח קנחה: חי הכי מנה

גדולה כנגד מנה קטנה נמי. דמוקמינן

טעמא לקמן משום קוביא ואפי׳ בחול

אסור וכיון דהכל משלו אמאי אסור

להטעימן טעמא קוביא בעלמא הוא:

מחי טעמח. מותר ולא חיים לקוביא:

כדרב יהודה אמר רב. דלהטעימן

בעלמה הוה: עם החר לה כדרב

יהודה אמר שמואל. דכיון דמקפידין

עוברין משום מדה ומשקל ומנין:

משום קובית. דגול הוא דאסמכתא

לא הניא. והא אסמכתא דסמיך על

הגורל אם יפול גורל אמנה הגדולה

אזכה בה ולפיכך תלה עלמו אף לגורל

הקטנה על הספק ואילו יודע מתחלה

שכן לה היה מתרנה: של חול. של

הדשים של אתמול: כמריבי כהן.

ככהנים אלו שהם בעלי מריבה: **אפי'**

דחול נמי. לישתרי להו להפים ביו"ט

כי היכי דלא לינצו: זה בכה. אני

אפתנו בכה: שבעת קלון. בנבוכדנלר

משתעי שהיה מטיל משכב זכור על

המלכים וכשהגיע יומו של לדקיהו

נמשכה ערלתו ג' מאות אמה והיינו

שבעת קלון: חדא דכוליה קרא

בנבוכדנלר כחיב. שפיר מלית לאוקמי

כוליה בנבוכדנלר וה"ק שתה גם אתה

כאותם שהיית מקלה אותן והערל

והתערל והתגנה: בשעה שעשה לו

כו'. לקמן היא. מדקאמר לאותו לדיק

ש"מ אנום היה: ענוש ללדיה לא

טוב. לדיק המעניש לא טוב וכיון

מדוד

דאינו טוב הרי הוא רע: וכחיב לא יגורך רע. אלמא אינו נכנס במחילתו: חולש על גוים. בנבוכדנלר כתיב: ושעירים ירקדו שם. ולא אנשים ובשביל הבריות מסתלקין המזיקין ונמצא מבטל גזירת המלך: המסיבה. מלכים שהיו מסובין ויושבין לפניו: גם אתה חולים כמונו אלינו וגו'. ביורדי גיהנס כחיב דכחיב לעיל מיניה שאול מתחת רגזה לך לקראת משמע דהאי חלשים לישנא דפורא הוא בואך וגו' (א): חולים כמונו אלינו דכתיב יאיך נפלת משמים הילל בן שחר נמשלת. לשון ממשלה: נעמת. סבור נגדעת לארץ חולש על גוים וגו' אמר רבה בר אתה להיות בנועם מן האחרים: רב הונא מלמד שהיה ממיל פור על גדולי מלכות לידע איזה בן יומו של משכב זכור וכתיב •כל מלכי גוים כולם וגו' אמר רבי יוחגן שנחו ממשכב זכור וא"ר יוחגן כל ימיו של אותו רשע לא נמצא שחוק בפה כל בריה שנאמר ינחה שקטה כל הארץ פצחו רנה מכלל דעד השתא לא הוה רנה ואמר ר' יצחק אמר ר' יוחנן אסור לעמוד בביתו של אותו רשע שנא' ייושעירים ירקדו שם ואמר רב יהודה אמר רב בשעה שביקש אותו רשע לעשות לאותו צדיק כך נמשכה ערלתו שלש מאות אמה והיתה מחזרת על כל המסיבה כולה שנאמר שבעת קלון מכבוד שתה גם אתה והערל ערל בגימטריא שלש מאות הוי ואמר רב יהודה אמר רב בשעה שירד אותו רשע לגיהנם רעשו כל יורדי גיהנם אמרו שמא

למשול עליהם הוא בא או "ליחלות כמותם הוא בא שנאמר ייגם אתה חולית

כמונו אלינו נמשלת יצאתה ב"ק ואמרה ביממי נעמת רדה והשכבה את ערלים

בתה זו שאמרה שבתה מדהבה א"ר יהודה אמר רב שבתה אומה זו שאמרה ¹³

ליחלוש, ה) ושייך לעיל המח:

פט. קב:, ו) וחגיגה יב: סוטה

מב. סנהדרין קג.ן, ז) ס"י

הגהות הב"ח (מ) רש"י ד"ה נח אחה וכו׳

גליון הש"ם

גמ' כל שחבירו נענש על ידו. עי' צ"ב דף כב ע"ח מוס' ד"ה אנא ענשמיה:

מוסף רש"י

כדי להטעימן טעם ריבית. שידעו כמה מלטער ומיצר הנותנו. ויבינו כמה ולהפילו (סנהדרין לפתותו קב:). לא יגורך רע. לא יגור אללך (חגיגה יב:) לא יגור

רר וחיח ואוו

, פרק עשרים ושלשה שואל אדם וכדברי בית הלל אף משום ריבית. הוא שהוקדם זכרו בראש הפרק (דף קמח) וכן בו אש הפוץ (זף קנווו) זכן היה הלל אומר לא תלוה אשה ככר לחברתה עד אשוו ככו יחברונון כו שתעשנו דמים שמא יוקרו חטים או יוזלו ונמצאו באות לידי רבית. ועיקר זה במשנה בפרק איזהו נשך

רבינו חננאל

וכדברי ב״ה שאומרים לא כו׳. ומטילין חלשים כו׳, פירוש מטילין גורלות. אבל לא על המנות, אוקמוה על המנות של חול ביו״ט. נבוכדנצר אנס צדקיהו בעבירה, וכיון שנענש נבוכדנצר ע"י צדקיהו נענש גם הוא, שנאמר שבעת הלוז מכבוד זה נבוכדנצר. שתה גם אתה והערל זה צדקיהו. ואמרינן האי קרא כוליה בנ"נ כתיב, ועוד צדקיהו צדיקא מאי הוה ליה . למיעבד. אמר רב יהודה אמר רר רשטה שטשה אוחו

שחוטפין אותן שאינן שלהס.ב מ״ר: